

реєстрацію географічного зазначення та суб'єкти права на його використання. Щодо ЦКУ то він до суб'єктів права інтелектуальної власності на географічне зазначення відносить виробників товару, асоціації споживачів та інші суб'єкти. Права, які їм забезпечуються цим законодавчим актом, стосуються як права на визначення позначення товарів географічним зазначенням, так і права на його використання, а також прав перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення чи забороняти таке використання.

Доцільно було б надати нове тлумачення терміна "географічне зазначення". З цією метою до Закону України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" слід внести такі доповнення:

а) географічним зазначенням може виступати не тільки назва географічного місця, але й будь-яке позначення, що вказує на певну географічну місцевість;

б) встановити критерії зв'язку між якістю товарів, їх певними характеристиками та їх географічним походженням [1, с.106].

Підсумовуючи вище викладене стосовно термінологічної неоднозначності щодо географічного зазначення походження товарів та не співставлення ряду норм щодо даного об'єкту інтелектуальної власності, слід констатувати, що національне законодавство не повністю розкриває це поняття. Наведене засвідчує доцільність вдосконалення термінологічного апарату, що використовується в національному законодавстві.

Література

1. Гуменний Р. Проблемні питання правової охорони географічних зазначень // Університетські наукові записки – 2009. – №3. – С.105-108.
2. Тараненко О. М. Особливості використання географічних зазначень в Україні // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 232 – 235.
3. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Видання шосте, перероблене та доповнене. / За заг. ред. Є. О. Харитонова, Н.Ю. Голубєвої – Х.: ТОВ "Одіссей", 2010. – 1216 с.

Загарук С. М.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ

Договір довічного утримання – усталена договірна конструкція в цивільному праві України. З прийняттям Цивільного кодексу України договір довічного утримання (догляду) зазнав значного оновлення в правовому полі. Однак практика застосування чинного законодавства породжує низку питань, які потребують свого теоретичного обґрунтування та законодавчого вирішення. Їх дослідження з огляду на практику застосування є актуальним.

Із визначення цього договору за ст. 744 ЦК України та з аналізу інших правових норм, розміщених у главі 57, випливає, що, по-перше, знято раніше чинні за ЦК 1963 р. обмеження щодо суб'єктного складу договору; по-друге, значно розширене коло об'єктів, щодо яких можливе укладення договору довічного утримання; по-третє, чіткіше врегульовано правові наслідки розірвання договору тощо.

У Цивільному кодексі УСРР 1922 р. не було норм про довічне утримання (догляд). У нотаріальній інструкції від 17 листопада 1928 р. зазначалося, що у договорі дарування міг бути включеним обов'язок особи, яка одержала дар, утримувати дарувальника або третіх осіб до смерті (згодом ця норма була скасована) [1, с. 50]. У ЦК 1963 р. норми, присвячені правовому регулюванню договірних відносин з довічного утримання, структурно розміщувалися в системі норм, що врегульовували надання послуг. За ЦК України, у системі норм, що регулюють відносини з передання майна у власність. Вникаючи в суть договірних відносин сторін, можна вважати, що основна мета укладення і виконання договору не зводиться лише до передання майна у власність набувачеві. Відчужувач за договором має основну мету – одержати догляд, утримання від особи, яка може їх надати як за матеріальними, так і за моральними критеріями (такі критерії є важливими саме для відчужувача). З позицій набувача його прагнення отримати майно у власність не може бути реалізоване без вияву волі, ініціативи відчужувача. Якщо у дого-

ворі купівлі-продажу передання майна у власність є одним з елементів виконання договору і в сукупності з кореспондуючими обов'язками покупця з оплати майна веде до припинення договору шляхом його виконання, то в договорі довічного утримання навпаки, передання майна у власність набувачеві не веде до припинення договору. Це тільки початкова стадія формування взаємовідносин сторін. Отримавши майно у власність, набувач виконує свої обов'язки щодо надання утримання та догляду відчужувачу. Тобто з переданням майна у власність набувачеві ще не досягнута основна мета договору. Вона досягається в часі, впродовж якого відчужувач виконує свої зустрічні зобов'язання.

Договір довічного утримання є односторонньо зобов'язуючим, оскільки набувач за цим договором наділений лише обов'язками з утримання відчужувача, а відчужувач має право вимагати надання такого утримання і не несе жодних обов'язків за договором. В юридичній літературі висловлена позиція, що цей договір слід вважати взаємним, оскільки набувач має право вимагати його розірвання [2, с. 157]. Однак, видається, що право вимагати розірвання договору надане будь-якій його стороні (ст. 651 ЦК України). Для договору довічного утримання право сторін на його розірвання визначене прямою вказівкою ст. 755 ЦК України. Тому не зовсім справедливо розцінювати право набувача на розірвання договору як таке, що впливає із самого договору. Законодавче закріплення такого права не впливає на характеристику договору довічного утримання як односторонньо зобов'язуючого [3, с. 159].

Практика укладення і виконання договорів довічного утримання свідчить, що фізичне передання у власність майна за договором може взагалі не здійснюватися. У контексті дослідження договірних відносин сторін за цим договором не слід змішувати набуття права власності на майно, що передається за договором, з фактом його фізичного вручення набувачеві. В такому разі відчужувач передає набувачеві право власності на житловий будинок, квартиру або інше майно, а не у власність саме майно. Саме за цим договором маємо справу з абстрагованим правом власності на майно (зокрема це стосується нерухомого майна). Набувач є юридичним власником такого нерухомого майна, але залежно від умов договору може фізично ним не володіти, не користуватися і розпоряджається з врахуванням обтяжень, встановлених нормами ст. 754 ЦК України. Адже цей договір не переслідує єдиної мети – передання майна у власність. Таким чином, правове регулювання договірних відносин з довічного утримання (догляду) зазнало значного оновлення.

Договір довічного утримання (догляду) є реальним, односторонньо зобов'язуючим, відплатним, алеаторним, триваючим, з особливо довірчим характером. Цей договір спрямований на передання майна у власність і разом з тим поєднує в собі й інші інтереси сторін, пов'язані з доглядом. Пропозиції, сформульовані в результаті проведеного дослідження, дадуть змогу досягнути ефективнішого рівня правового регулювання.

Література

1. Нотаріат УРСР: зб. зак. актів і відом. мат. з нотаріату, чинних на 1 травня 1938 р. / упоряд. А.Д. Каплан, А.В. Данішевський. – К., 1938.
2. Цивільне право України: підручник: у 2-х кн. / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – Кн. 2. – 320 с.
3. Нестерова І.В. Договір довічного утримання (догляду) за цивільним законодавством України / І.В. Нестерова // Держава та регіони. Серія: Право. – 2005. – № 2. – С. 158-159.

УДК 347.157(043.2)

Зельман Б.Б.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

УЧАСТЬ МАЛОЛІТНІХ ТА НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У судовій практиці досить поширеними є категорії цивільних справ, у яких прямо чи опосередковано зачіпаються інтереси дітей і які, відповідно, привертають особливу увагу держави та суспільства. Виходячи з традиційного уявлення про правовий статус дитини, захист її порушених прав та інтересів, за загальним правилом, покладається на законних представників. Такому питанню приділяли увагу багато вчених – Є. В. Васьковський, М. А. Вікут, П. П. Заворотько, М. С. Шакар'ян, М. Й. Штефан тощо. Згідно з діючим законодавством малолітньою вважається особа до досягнення нею 14-ти років, а неповнолітньою – особа у віці від 14-ти до 18-ти років. На підставі такого розмежування перша група осіб має часткову цивільну дієздатність, а друга – неповну цивільну дієздатність, що впливає і на набуття ними процесуальної дієздатності